

Bruksela, 11 czerwca 2026 r.
(OR. en)

7468/26

**Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:**
2025/0234 (NLE)
2025/0237 (COD)
2025/0241 (COD)

AGRI 199
AGRIFIN 81
FIN 433
CADREFIN 246
CODEC 1035
ENV 579
FORETS 85

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Delegacje
Dotyczy: Wspólna polityka rolna po 2027 r.: elastyczność, pomocniczość i wspólne cele UE
– *Debata orientacyjna*

Załącznik do niniejszej noty zawiera notę informacyjną prezydencji i pytania służące ukierunkowaniu debaty na posiedzeniu Rady (ds. Rolnictwa i Rybołówstwa) 22–23 czerwca 2026 r.

Negocjacje w sprawie reformy wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2027 r. toczą się w kontekście poważnych wyzwań gospodarczych, środowiskowych i geopolitycznych dla europejskiego rolnictwa. Rolnicy stoją w obliczu pogłębiającej się niestabilności rynku, rosnących zagrożeń związanych z klimatem i coraz silniejszej presji na dochody. Jednocześnie rolnictwo europejskie musi pozostać konkurencyjne, a przy tym przyczynić się do realizacji celów w zakresie środowiska, klimatu i bezpieczeństwa żywnościowego oraz dostosowywać się do przyszłych wyzwań, przyjmując nowe technologie, innowacje i strategie wdrażania, które prowadzą do odnowy pokoleń. Zauważając te wyzwania oraz potrzebę, by WPR po 2027 r. była adekwatna do zakładanych celów, państwa członkowskie wielokrotnie podkreślały, że WPR musi być prostsza, bardziej elastyczna i bardziej proporcjonalna, a także lepiej dostosowana do realiów krajowych i regionalnych.

Wnioski dotyczące WPR po 2027 r. i wspólnej organizacji rynków produktów rolnych opierają się na zasadzie, zgodnie z którą WPR powinna pozostać wspólną polityką Unii, a jednocześnie przyznają państwom członkowskim większą odpowiedzialność i rozliczalność za to, jak realizują wspólne cele. We wnioskach przewidziano włączenie wsparcia w ramach WPR do planów partnerstwa krajowego i regionalnego (PPKR), co ma na celu zwiększenie elastyczności i umożliwienie państwom członkowskim opracowywania interwencji w sposób odzwierciedlający ich szczególne potrzeby, przy jednoczesnym zachowaniu, w razie konieczności, sterowania i koordynacji na szczeblu Unii.

W tym kontekście prezydencja starała się przełożyć polityczne postulaty większej elastyczności, pomocniczości i uproszczenia na konkretne zmiany we wnioskach dotyczących zarówno wspólnej polityki rolnej, jak i wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Prace prezydencji zarówno nad przyszłymi ramami WPR, jak i nad rozporządzeniem o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych opierają się na tym samym celu politycznym, którym jest budowanie sprawiedliwego, konkurencyjnego, odpornego i dostosowanego do przyszłych wyzwań sektora rolnego, przy jednoczesnym zachowaniu wspólnego charakteru WPR i integralności rynku wewnętrznego.

Podejście to znajduje odzwierciedlenie w pracach nad zaleceniami krajowymi dotyczącymi WPR, które nadal będą niewiążące i mają pomóc państwom członkowskim w sprostaniu kluczowym wyzwaniom w rolnictwie i na obszarach wiejskich z myślą o osiągnięciu celów szczegółowych związanych z WPR.

Kluczowym elementem tych prac było przeniesienie przepisów dotyczących WPR z szerszych ram PPKR do wniosków dotyczących WPR i wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, co miało na celu zwiększenie spójności, czytelności i jasności operacyjnej struktury prawnej WPR po 2027 r. Chociaż przyszła WPR będzie wdrażana w ramach szerszej struktury PPKR, celem prac prezydencji było zapewnienie, by przepisy, które są specyficzne dla wniosków dotyczących WPR i wspólnej organizacji rynków produktów rolnych oraz niezbędne do ich właściwego funkcjonowania, zostały odzwierciedlone w tych właśnie wnioskach. Prace te gwarantują, że elastyczność przyznana państwom członkowskim, na przykład w zakresie określenia niektórych elementów, ukierunkowania wsparcia i opracowywania interwencji zgodnie z realiami krajowymi i regionalnymi, mieści się w jasnych ramach WPR i wspólnej organizacji rynków produktów rolnych oraz pozostaje spójna z nowym zintegrowanym modelem realizacji.

Jeżeli chodzi o definicję rolnika, celem prezydencji było zachowanie ciągłości i pewności prawa, a jednocześnie uniknięcie zbyt sztywnej definicji ogólnounijnej, która nie odzwierciedlałaby różnorodności modeli rolnictwa w państwach członkowskich.

Na wniosek państw członkowskich szereg obowiązkowych interwencji i środków zmieniono na opcjonalne; nadal byłyby one dostępne dla państw członkowskich, które decydowałyby, która z opcji i w jaki sposób może najlepiej przyczynić się do osiągnięcia wspólnych celów europejskich. Zmiany te wprowadzono z myślą o utrzymaniu poziomu ambicji politycznych. W niektórych przypadkach przekształceniu działań obowiązkowych w działania opcjonalne towarzyszyły dodatkowe przepisy, które jeszcze bardziej zwiększyły poziom ambicji rozporządzenia, jednak w sposób zapewniający elastyczność niezbędną do uwzględnienia szczególnych potrzeb i sytuacji państw członkowskich.

Zmiany wprowadzone przez prezydencję mają również na celu wzmocnienie pomocniczości i elastyczności w odniesieniu do wsparcia dochodów poprzez umożliwienie ukierunkowania obszarowego wsparcia dochodów na rolników najbardziej potrzebujących, określonych przez państwa członkowskie, przy jednoczesnym zapewnieniu obowiązkowego wyższego wsparcia dochodów dla młodych rolników, by w ten sposób wzmocnić wsparcie służące odnowie pokoleń.

Kwestię odnowy pokoleń uwzględniono również w proponowanych zmianach dotyczących wsparcia, które rolnicy mają otrzymywać w wieku emerytalnym. Zamiast stosować podejście wykluczające, prezydencja przeanalizowała alternatywę, która obejmuje opcje związane z dziedziczeniem gospodarstw rolnych. Proponowany tekst ma na celu wspieranie dostępu do gruntów i przekazywania zarządzania gospodarstwem rolnym, przy jednoczesnym poszanowaniu różnorodności krajowych systemów emerytalnych, struktur gospodarstw rolnych i realiów dziedziczenia.

Tę samą logikę przyjęto w odniesieniu do odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa. Prace prezydencji dążą do utrzymania wspólnego poziomu odniesienia dla wymogów podstawowych w zakresie zarządzania i praktyk ochronnych, ale dają państwom członkowskim elastyczność w określaniu praktyk ochronnych na szczeblu krajowym lub regionalnym, z uwzględnieniem specyfiki geograficznej, klimatycznej i dotyczącej produkcji. W tekście przewidziano również elastyczność dzięki zwolnieniom i wprowadzono podejście oparte na proporcjonalności w odniesieniu do małych gospodarstw rolnych. Ma to zapewnić, że system pozostanie wiarygodny z punktu widzenia ochrony środowiska, a jednocześnie bardziej proporcjonalny i wykonalny dla rolników i administracji.

Prace prezydencji miały na celu zapewnienie państwom członkowskim większej swobody w opracowywaniu interwencji zgodnie z ich potrzebami, w szczególności w odniesieniu do wsparcia dochodów, działań rolnośrodowiskowych i na rzecz klimatu oraz unijnego programu dla szkół. Państwom członkowskim zapewniono również elastyczność w odniesieniu do sektorów, dla których mogą opracowywać interwencje sektorowe, takich jak nowy sektor roślin wysokobiałkowych i sektory lnu czy konopi. W pracach prezydencji wyjaśniono, że interwencje sektorowe powinny być ukierunkowane na zdywersyfikowany i zrównoważony wkład w realizację odpowiednich celów dotyczących WPR, co pozwoli utrzymać zorientowanie polityki na rynek.

Równowaga taka znalazła zatem również odzwierciedlenie w pracach prezydencji nad wspólną organizacją rynków produktów rolnych, w przypadku której potrzeba wzmocnienia konkurencyjności i odporności unijnego rolnictwa oraz zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego wymaga zarówno wspólnych zasad, jak i ukierunkowanej elastyczności. W konkretnych sektorach zmiany wprowadzone przez prezydencję mają na celu połączenie jaśniejszych ram unijnych z uwzględnianiem specyfiki krajowej, sektorowej lub terytorialnej: odnośnie do konopi – poprzez wyjaśnienie zasad produkcji i wprowadzania do obrotu, przy jednoczesnym wprowadzeniu zabezpieczeń dla państw członkowskich w odniesieniu do wdrażania i kontroli oraz potwierdzeniu ich zdolności do regulowania aspektów końcowego przeznaczenia zgodnie z prawem Unii; odnośnie do roślin wysokobiałkowych – poprzez ustanowienie odrębnego sektora i przejściowych zasad uznawania, tak by wspierać rozwój łańcuchów wartości białka, nie zakłócając funkcjonowania istniejących organizacji; odnośnie do cukru – poprzez utrzymanie wspólnych ram umownych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do realiów produkcji zarówno buraków cukrowych, jak i trzciny cukrowej.

To samo podejście leży u podstaw prac nad dostępnością dostaw, w przypadku których prezydencja starała się wzmocnić unijną koordynację, gotowość i wymianę informacji w czasach sytuacji nadzwyczajnej lub poważnego kryzysu, przy jednoczesnym poszanowaniu odpowiedzialności państw członkowskich za organizowanie środków krajowych, właściwych organów i rezerw stosownie do ich szczególnej sytuacji.

Prezydencja uważa, że poczyniono znaczne postępy w opracowywaniu zrównoważonego podejścia. Posunięto się dalej w pracach nad szeregiem elementów istotnych z politycznego punktu widzenia. Przeanalizowane dotychczas zmiany mają odpowiedzieć na postulaty państw członkowskich dotyczące elastyczności, pomocniczości i uproszczenia, a jednocześnie zachować charakter WPR jako wspólnej polityki unijnej i zapewnić, aby podstawowe przepisy specyficzne dla WPR pozostały spójne i widoczne w nowej strukturze PPKR.

Potrzebne są jednak dalsze wytyczne polityczne, aby skonsolidować prace Rady. W związku z powyższym delegacje proszone są o odpowiedź na następujące pytanie:

Prezydencja starała się znaleźć właściwą równowagę między następującymi trzema celami: jaśniejsze i spójniejsze ramy prawne, większa elastyczność dla państw członkowskich oraz zachowanie wspólnych celów Unii. Czy uważają Państwo, że tekst prezydencji pozwala osiągnąć te cele i które części wymagają dalszego opracowania?
